Štvrtok 28. novembra 2019

P9_TA(2019)0082

Opatrenia na riešenie dosahu rozhodnutia WTO v spore týkajúcom sa spoločnosti Airbus na európske poľnohospodárstvo

Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. novembra 2019 o opatreniach na riešenie dosahu rozhodnutia WTO v spore týkajúcom sa spoločnosti Airbus na európske poľnohospodárstvo (2019/2895(RSP))

(2021/C 232/10)

Európsky parlament,

— so zreteľom na rozhodnutie, ktoré prijal rozhodca Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“) v spore o subvenciách pre spoločnosť Airbus (DS316) 2. októbra 2019 a ktorým sa povolili protiopatrenia USA týkajúce sa vývozu EÚ v hodnote 7,5 miliardy USD (6,8 miliardy EUR),

— so zreteľom na formálne rozhodnutie orgánu WTO na urovnávanie sporov zo 14. októbra 2019, ktorým boli uvedené protiopatrenia odobrené,

— so zreteľom na rozhodnutie USA zaviesť od 18. októbra 2019 novú sadzbu valorického cla vo výške 25 % z hodnoty niektorých agropotravinových výrobkov a niektorých nepoľnohospodárskych výrobkov a valorického cla vo výške 10 % z hodnoty nepoľnohospodárskych výrobkov,

— so zreteľom na príslušné články nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1144/2014 z 22. októbra 2014 o informačných a propagačných akciách týkajúcich sa poľnohospodárskych výrobkov uskutočňovaných na vnútornom trhu a v tretích krajinách a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 [1] (ďalej len „nariadenie o podpore“) a na vykonávacie rozhodnutie Komisie z 18. novembra 2019 o prijatí pracovného programu na rok 2020 o informačných a propagačných akciách týkajúcich sa poľnohospodárskych výrobkov uskutočňovaných na vnútornom trhu a v tretích krajinách,

— so zreteľom na príslušné články nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami [2] (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov),

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže USA sú hlavnou destináciou pre poľnohospodársky vývoz z EÚ-28, ktorý v roku 2018 dosiahol objem 22,3 miliardy EUR (16,2 % z celkového vývozu agropotravinových výrobkov), a preto je z hľadiska hodnoty aj objemu nenahraditeľným trhom;

B. keďže vývoz agropotravinových výrobkov v hodnote 4,3 miliardy EUR (60 % z celkovej hodnoty protiopatrení) zasiahnu nové clá, ktoré zodpovedajú sume 1,1 miliardy EUR;

C. keďže Spojené kráľovstvo, Francúzsko, Španielsko, Taliansko, Nemecko a Írsko sú krajinami, ktoré rozhodnutie USA postihuje najviac, pričom toto rozhodnutie sa negatívne dotkne aj agropotravinárskych odvetví ostatných členských štátov EÚ;

D. keďže hlavné poľnohospodárske produkty, na ktoré sa vzťahujú sankcie USA, predstavujú emblematické výrobky EÚ s veľmi vysokou pridanou hodnotou, ktoré sú často chránené systémami kvality EÚ (víno a liehoviny, ako sú nemiešaná sladová whisky, olivový olej a mliečne výrobky ako maslo a syr);

---

[1] Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 56.
[2] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

E. keďže cieľom sú aj iné poľnohospodárske výrobky, ako napríklad stolové olivy, bravčové mäso, káva, sladké sušienky, spracované ovocie, citrusové plody, slávky, liehoviny a kašmír, hoci v menšej miere;

F. keďže poľnohospodári a hospodárske subjekty pôsobiace v agropotravinovom reťazci sa po ruskom embargu opäť stali obeťami nepoľnohospodárskeho obchodného konfliktu, na ktorý nemajú vplyv, a keďže rozhodnutie USA o uplatňovaní týchto ciel môže platiť neobmedzene, kým sa členské štáty nepodriadia rozhodnutiu WTO v spore týkajúcom sa spoločnosti Airbus;

G. keďže protiopatrenia USA ešte viac zvýšia hospodársku a právnu neistotu európskych výrobcov v odvetví, ktoré je už svojou povahou nestále, a zvýšia aj nestabilitu na vnútornom trhu EÚ, ktorý sa musí vyrovnávať s narušením v dôsledku ruského embarga a musí sa pripraviť na druhotné hospodárske dôsledky prípadného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ;

H. keďže Spojené štáty americké môžu podľa ustanovení právnych predpisov USA zaviesť tzv. colný kolotoč, ktorý by mal dominový efekt na ďalšie výrobky, posilnil by hospodárske dôsledky protiopatrení a mal by neprimeraný vplyv na agropotravinárske odvetvie;

I. keďže sporom o subvenciách pre spoločnosť Boeing sa WTO ešte stále zaoberá;

J. keďže v prípade niektorých odvetví, ako sú stolové olivy (na ktoré sa už od novembra 2017 uplatňujú clá USA) a olivový olej, rozhodnutie USA ešte viac ohrozí už aj tak nestabilnú situáciu na vnútornom trhu, zatiaľ čo v iných odvetviach, ako sú napríklad víno, whisky a mliečne výrobky, hrozí vážne narušenie trhu ako celku; keďže takéto rozhodnutie by ohrozilo rast, investície a tvorbu pracovných miest a viedlo by k výraznej strate konkurencieschopnosti a podielu na trhu, ktoré sa budovali roky a ktorých stratu bude ťažké opäť nahradiť;

K. keďže clá spôsobia výrazné zvýšenie spotrebiteľských cien a hospodárske straty a straty pracovných miest v podnikoch na oboch stranách Atlantického oceánu, čo v konečnom dôsledku prinesie prospech výrobcom z krajín mimo EÚ a USA;

L. keďže podľa súčasných pravidiel EÚ sa propagačné kampane, ktoré už boli schválené a zacielené na trh USA, nemôžu preprogramovať a niektoré opatrenia, ktoré už boli prijaté na propagáciu výrobkov veľmi vysokej hodnoty, sa môžu v prípade uplatňovania ciel USA ukázať ako neúčinné;

M. keďže poľnohospodárstvo EÚ, ktoré je už svojou povahou obzvlášť citlivé, sa čoraz viac stáva súčasťou medzinárodných trhov, čím sa zdôrazňuje význam konštruktívnych obchodných vzťahov ako takých a dôležitosť zachovania potravinového dodávateľského reťazca s výrobkami vysokej kvality v súlade s dopytom na strane zákazníkov;

1. vyjadruje hlboké znepokojenie nad sprievodnými škodami, ktorými čelí agropotravinársky sektor EÚ v celom agropotravinovom reťazci v dôsledku rozhodnutia Spojených štátov prijať v dôsledku sporu so spoločnosťou Airbus protiopatrenia voči Európskej únii; považuje za neprijateľné, aby poľnohospodárstvo muselo znášať veľkú časť nákladov právneho sporu pochádzajúceho z odvetvia, ktoré s ním vôbec nesúvisí; vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím uložiť clá na tak veľa poľnohospodárskych produktov;

2. vyjadruje hlboké poľutovanie nad nedostatočným záujmom USA o úsilie EÚ dospieť prostredníctvom rokovaní k včasnému riešeniu ešte pred zavedením ciel; zdôrazňuje svoje znepokojenie v súvislosti so skutočnosťou, že Spojené štáty americké zatiaľ v súvislosti s dlhotrvajúcim sporom týkajúcim sa spoločností Boeing a Airbus odmietajú spolupracovať s EÚ na urýchlenom nájdení riešenia pre letecké odvetvia oboch strán;

3. podporuje Komisiu v jej úsilí a naliehavo ju vyzýva, aby pokračovala v snahe dospieť prostredníctvom rokovaní k riešeniam, ktoré by zmiernili súčasné obchodné napätie medzi oboma stranami;

4. zdôrazňuje potrebu koordinovanej a jednotnej reakcie EÚ, najmä preto, že clá boli navrhnuté tak, aby v snahe rozdeliť pozíciu Únie nerovnomerne zasiahli rôzne členské štáty;

Štvrtok 28. novembra 2019

5. vyzýva Komisiu, aby dôkladne monitorovala agropotravinový trh EÚ s cieľom včas odhaliť narušenia spôsobené uplatňovaním ciel, kumulatívnymi účinkami iného vývoja na trhu vrátane vplyvov prebiehajúceho ruského embarga a dominovým efektom výrobkov, ktoré sa dostali mimo potravinový dodávateľský reťazec;

6. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala vplyv týchto protiopatrení na dotknuté odvetvia a vnútorný trh a aby v odôvodnených prípadoch, v súlade s pravidlami WTO a v rámci rozpočtu zabezpečila rýchlu podporu odvetviam, ktorých sa tieto clá najviac dotýkajú; v tejto súvislosti vyjadruje hlboké poľutovanie nad nedostatkom primeraných finančných prostriedkov vyčlenených na tieto účely v rozpočte na rok 2020;

7. vyzýva Komisiu, aby zvážila použitie nástrojov v rámci jednotnej spoločnej organizácie trhov, ako sú systémy súkromného skladovania a stiahnutie z trhu, a akékoľvek nové alebo iné dostupné nástroje a príslušné opatrenia na riešenie narušení na vnútornom trhu;

8. víta oznámenie Komisie, že preskúma súčasné sekundárne právne predpisy v rámci jednotnej spoločnej organizácie trhov, ktoré umožňujú hospodárskym subjektom predĺžiť propagačné kampane v USA a poskytujú väčšiu flexibilitu pri riadení prebiehajúcich propagačných kampaní v tretích krajinách, s cieľom umožniť hospodárskym subjektom reagovať a posilniť ich akcie v USA a zabrániť vplyvu na spotrebiteľov alebo sa v prípade potreby preorientovať na alternatívne trhy preprogramovaním činností, ktoré už boli schválené pre trh USA; žiada Komisiu, aby tieto úpravy zaviedla čo najskôr a aby prijala dodatočné opatrenia s cieľom umožniť väčšiu flexibilitu pri riadení propagačných kampaní v rámci nariadenia o podpore;

9. trvá na tom, že sankcie USA sú výnimočné a hospodárske subjekty ich nemohli predvídať a nemohli sa na ne ani pripraviť; žiada preto Komisiu, aby upravila pravidlá kontroly a auditu tak, aby subjekty neboli penalizované v dôsledku nevyhnutných úprav, ktoré budú musieť vykonať v rámci propagačných akcií alebo v súvislosti s nevykonaním už naplánovaných propagačných akcií;

10. vyzýva Komisiu, aby v súlade s článkami 2 a 9 nariadenia o podpore vykonala horizontálne informačné a propagačné opatrenia, ktoré môžu mať podobu misií na vysokej úrovni, účasti na veľtrhoch a výstavách medzinárodného významu zameraných na zlepšenie imidžu a posilnenie propagácie príslušných výrobkov;

11. konštatuje, že v dôsledku tohto konkrétneho problému trhu by Komisia mala zvážiť využitie ustanovení článkov 15 a 19 nariadenia o podpore s cieľom podporiť hospodárske subjekty, ktoré budú musieť zintenzívniť svoje úsilie o vstup na trh USA, a pomôcť im pri zmierňovaní prekážok vstupu;

12. žiada, aby Komisia schválila v rámci dostupných rezerv dodatočné výzvy spolu s navýšením prostriedkov pridelených oblasti propagácie na rok 2019, keďže prostriedky ročného rozpočtu už boli vyčlenené, s cieľom zabrániť oneskoreniu rýchlej reakcie na protiopatrenia USA;

13. podporuje rozšírenie nariadenia o horizontálnej podpore s využitím odborných znalostí národných kancelárií na podporu obchodu s cieľom pomôcť hospodárskym subjektom pri rozširovaní a upevňovaní ich postavenia na trhoch tretích krajín a pri hľadaní nových odbytísk pre výrobky EÚ v súvislosti s reformou spoločnej poľnohospodárskej politiky a ďalšou revíziou nariadenia o podpore;

14. zdôrazňuje, že za týchto okolností je nevyhnutné vyhnúť sa ďalším škrtom v rozpočte spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a pokračovať v reforme krízovej rezervy pre SPP, pretože na poľnohospodárstvo má čoraz väčší vplyv volatilita a politicky motivované medzinárodné krízy, ktoré si vyžadujú silnú a efektívnu reakciu prostredníctvom rozpočtu;

15. zdôrazňuje, že je potrebné diverzifikovať vývozné trhy a zabezpečiť prístup agropotravinových výrobkov, ktorých sa týkajú clá USA, na trh odstránením pretrvávajúcich technických prekážok, ktoré subjektom bránili v plnej miere využívať možnosti vývozu v rámci iných dohôd o voľnom obchode;

16. opakuje svoj prísľub týkajúci sa voľného obchodu a otvorených trhov, keďže tieto rozšírili hospodárske a pracovné príležitosti pre mnohé malé a stredné podniky v USA a EÚ, a zdôrazňuje význam konštruktívnych obchodných vzťahov, ktoré sú vzájomne prínosné pre EÚ a USA;

17. zdôrazňuje svoju podporu zachovaniu obchodného systému založeného na pravidlách a WTO ako inštitúcii, pričom uznáva potrebu komplexnej reformy, najmä pokiaľ ide o Odvolací orgán WTO;

18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.